Arbetsmarknaden

Author(s): O. Dalkvist

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 4 (1902), pp. 47-48

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3437087>

Accessed: 31-05-2016 22:55 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

The Scandinavian Journal of Economics, Wiley are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Arbetsmarknaden.

Den under år 1900 inträdande försämringen å arbetsmarknaden i vårt land har under det senast tilländalupna året ej visat tecken att vilja ge vika. Tvärtom har den under nämnda år märkbara arbetsbristen, som då inskränkte sig till ett fåtal industrier, visat benägenhet att utbreda sig och antaga en allt mera allmän karaktär. Hvilka de närmaste orsakerna härtill än må vara; högre penningräntor, stigande produktionskostnader, minskad köpförmåga hos de stora samhällslagren o. s. v., visst är väl att vi ej heller kunnat stå oberörda af ogynnsamma inflytelser utifrån.

Faran nalkas oss söderifrån. Den tyska industriens krampartade uppsving har visat sig vara en svindel, som genom sina industri- och bankkrascher framkallat en vidsträckt och förödande arbetslöshet. I Danmark synes förhållandet ej vara bättre; endast bland de fackligt organiserade arbetarne finnas, enligt uppgift, ej mindre än 30,000 arbetslösa, eller 21 procent af dem, en oerhörd siffra då man betänker att motsvarande procenttal i England växlar mellan 3 och 5.

Egendomligt nog synes också arbetslösheten hos oss vara mest utbredd i södra delarna af vårt land, detta åtminstone hvad byggnadsindustrien beträffar. Bland industrier i öfrigt, hvilka i större eller mindre utsträckning fått kännas vid inskränkningar i arbetstillfällen och arbetslöshet för en del af sina arbetare, är sågverks-, stenhuggeri- och snickerifabriksindustrierna, hvarförutom grofarbetare i allmänhet i stor utsträckning lida af den minskade arbetstillgången.

Som vanligt har denna minskade efterfrågan på arbetskraft följts af lönenedsättningar, så omfattande och allmänna, att de utan öfverdrift torde kunna sägas ha medfört en öfver allt kännbar nedsättning i arbetarnes köpförmåga och en försämring i deras läge. Allmänt kända äro de lönenedsättningar, som redan vid årets början ägde rum inom sågverksindustrien, växlande mellan 5—15 procent af de föregående årens lönevillkor. Detta oaktadt finnas dock enstaka platser där ingen ändring skett i de sedan föregående år existerande löneförhållandena.

Inom stenhuggeriindustrien framställde arbetsgifvarne strax på nyåret fordran på en lönereduktion af ända till 25 %, hvarigenom framkallades en långvarig och kostsam arbetsnedläggelse inom alla stenhuggerier inom Blekinge län. Sedan denna konflikt genom kompromiss afslutats, ha arbetsgifvarne nu vid årsskiftet ånyo framställt kraf på lönenedsättningar,

att tillämpas från början af det nya året. Liknande fordringar ha framställts äfven på en hel del andra arbetsområden.

Huruvida alla dessa kraf på försämrade och sänkta lefnadsvillkor för kroppsarbetarne vid alla dessa tillfällen varit och äro motiverade af ett verkligt industriellt betryck, öfver hvilket arbetsgifvarne ej varit mäktiga — därom är det måhända omöjligt att fullt rättvist döma. För sågverksindustriens vidkommande synes ett sådant antagande dock ej stämma rätt väl öfverens med en del förefintliga uppgifter öfver trävaruprisen under de senare åren. Enligt rapport till länsstyrelsen af kronofogden Engelstedt från Sundsvalls distrikt ha försäljningsprisen å trävaror under femårsperioden 1896—1900 befunnit sig i ständigt stigande.

Enligt nämnda rapport utgjorde försäljningspriset pr standard sågadt virke under ofvannämnda år för finare tillverkning, furu:

1896	£ 7: —	eller	kr. 126: —
1897	» 7: 10	»	» 135: —
1898	» 7: 15	»	» 139: 50
1899	» 8: —	»	» 144: —
1900	» 8: 10	»	» 153: —

Af hela rapporten framgår att perioden i öfrigt varit allt igenom gynnsam för träindustrien, i det att en del nedlagda sågverk återupptagit sin verksamhet, andra utvidgats samt försetts med moderna hjälpmaskiner m. m. Påståendet att denna industri har att kämpa med tryckta konjunkturen bekräftas sålunda *ej* af dessa uppgifter. Att ett prisfall ägt rum efter nämnda femårsperiod, eller under år 1901, är däremot ej uteslutet.

Huru som helst; för detta år uttalas goda förhoppningar rörande denna industri. Textilindustrien har också repat sig efter svårigheterna under år 1900, kolprisen och penningkräntorna äro på väg mot sitt jämnviktsläge, och begränsar sig den tyska krisen till sitt eget land, så finnas alla utsikter att den kris, som hos oss varit i annalkande, åter skall aflägsna sig.

Det synes oss ha varit ett skvalp af de under nuvarande förhållanden oundvikliga vågrörelserna, hvilka blifva hårdare eller mildare allt efter de orsaker som framkallat dem. Här ha ej förekommit några mer ondartade rubbningar, och därför tro vi att det nya året bör kunna medföra en ljusning i de eljest mörka utsikterna för den svenska arbetareklassen. Ty det är alltid denna som till sist och hårdast drabbas af de sociala olyckorna, och som därför är i sin fulla rätt att kämpa mot inskränningar i sin förut ej för stora kaka.

O. Dalkvist.